

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕХАНІЧНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ,
ТРАНСПОРТУ ТА ПРИРОДНИЧИХ НАУК



МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ЩОДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО)
РІВНЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 227 – «ТЕРАПІЯ ТА РЕАБІЛІТАЦІЯ»
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ,
ЕРГОТЕРАПІЯ»

КРЕМЕНЧУК 2024

Методичні вказівки щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної форми навчання зі спеціальності 227 – «Терапія та реабілітація»

Укладач к. б. н., доц. О. І. Антонова

Рецензент к. псих. н., доц. О. С. Куш

Кафедра здоров'я людини та фізичної культури

Затверджено методичною радою Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського

Протокол № 1 від 10.09.2024р

Голова методичної ради  проф. Віктор КОСТІН

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Теми, погодинний розклад лекцій і самостійної роботи з навчальної дисципліни.....	7
2 Перелік тем і питань для самостійного опрацювання.....	8
Тема 1 Практична робота № 1 Поняття про науку, її призначення, особливості науки в галузі охорони здоров'я та сфері реабілітаційної медицини.....	8
Тема 2 Наукове дослідження: сутність, загальна схема, категоріальний апарат. Організація наукового дослідження.....	8
Тема 3 Етапи проведення наукового дослідження.....	9
Тема 4 Основи доказової медицини.....	9
Тема 5 Планування клінічного дослідження.....	10
Тема 6 Методичні вимоги щодо виконання й оформлення курсової роботи.....	10
Тема 7 Академічна доброчесність здобувачів освіти та її забезпечення під час виконання науково-дослідної роботи.....	11
3 Питання до модульного контролю.....	12
4 Критерії оцінювання знань студентів.....	14
Список літератури	16

ВСТУП

Методичні вказівки можуть бути використані здобувачами денної форми навчання спеціальності 227 «Терапія та реабілітація» в процесі самостійної підготовки до занять під час вивчення навчального курсу «Основи наукових досліджень».

Основні завдання вивчення навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень»: навчити здобувачів упроваджувати сучасні наукові дані у практичну діяльність; оцінювати, критично обговорювати й застосовувати результати наукових досліджень у практичній діяльності.

Виконання перевірки знань до кожної самостійної роботи надає можливість здобувачеві втілювати теоретичні знання в практичну діяльність.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- організацію та проведення науково-дослідної роботи;
- проведення пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел;

уміти:

- використовувати інформаційні й комунікаційні технології;
- застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін і порушених функцій організму, активності й участі, трактувати отриману інформацію.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні після успішного засвоєння навчальної дисципліни формувати такі програмні компетентності та результати навчання.

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.

Загальні компетентності

ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

ФК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

ФК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.

ФК 11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

Програмні результати навчання

ПРН 06. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.

ПРН 07. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПРН 08. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.

ПР 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

ПР 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

**1 ТЕМИ, ПОГОДИННИЙ РОЗКЛАД ЛЕКЦІЙ І САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

№ пор.	Тема	Денна форма навчання	
		Кількість годин (лекцій)	Кількість годин (СРС)
1	Поняття про науку, її призначення, особливості науки в галузі охорони здоров'я та сфері реабілітаційної медицини	2	10
2	Наукове дослідження: сутність, загальна схема, категоріальний апарат. Організація наукового дослідження	2	20
3	Етапи проведення наукового дослідження	6	20
4	Основи доказової медицини	2	20
5	Планування клінічного дослідження	4	10
6	Методичні вимоги щодо виконання й оформлення курсової роботи	2	20
7	Академічна доброчесність здобувачів освіти та її забезпечення під час виконання науково-дослідної роботи	2	20
	Усього годин за семестр	20	120

2 ПЕРЕЛІК ТЕМ І ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Тема 1 Поняття про науку, її призначення, особливості науки в галузі охорони здоров'я та сфері реабілітаційної медицини

1. Визначення поняття «наука», її мети та завдань.
2. Ознайомлення з сучасними критеріями науковості.
3. Класифікація наук.
4. Науковий факт і його інтерпретація: гіпотеза, закон і наукова теорія як форма наукового знання.

Питання для самоперевірки

1. Предмет і сутність науки як сфери людської діяльності.
2. Сучасні критерії науковості.
3. Класифікація наук.
4. Науковий факт і його інтерпретація.
5. Гіпотеза, закон і наукова теорія як форма наукового знання

Література: [3, с. 100–120].

Тема 2 Наукове дослідження: сутність, загальна схема, категоріальний апарат. Організація наукового дослідження

1. Визначити поняття емпіричного і теоретичного рівня наукового пізнання.
2. Охарактеризувати основні методи емпіричного рівня пізнання: спостереження, експеримент, вимірювання, порівняння, опис, узагальнення.
3. Скласти порівняльну характеристику фундаментальних і прикладних досліджень.

Питання для самоперевірки

1. Наукове дослідження: його сутність та особливості.
2. Фундаментальні та прикладні дослідження.
3. Рівні наукового пізнання: емпіричний і теоретичний.
4. Основні методи емпіричного рівня пізнання: спостереження, експеримент,

вимірювання, порівняння, опис, узагальнення.

5. Основні методи теоретичного рівня.

Література: [4, с. 150–182].

Тема 3 Етапи проведення наукового дослідження

1. Підготовчий етап дослідження: напрям дослідження, стан питання, суперечності, проблема наукового дослідження; актуальність та тема наукового дослідження; об'єкт і предмет дослідження; мета та формулювання гіпотези дослідження.

2. Розробка плану дослідження за вибраною темою.

3. Аналіз та узагальнення результатів експерименту.

Питання для самоперевірки

1. Підготовчий етап: напрям дослідження, стан питання, суперечності, проблема наукового дослідження.

2. Актуальність та тема наукового дослідження. Об'єкт і предмет дослідження.

3. Мета та формулювання гіпотези дослідження. Постановка завдань дослідження.

4. Експериментальний етап: поняття про наукову інформацію та її значення для ведення наукових досліджень. Основні джерела наукової інформації.

5. Вибір методів і розробка програми дослідження. Проведення експерименту, накопичення даних.

6. Аналіз та узагальнення результатів експерименту.

7. Оцінювання ефективності дослідження – наукова новизна та практичне значення дослідження.

Література: [5, с. 115–152].

Тема 4 Основи доказової медицини

1. Структура уніфікованого клінічного протоколу.

2. Структура стандарту медичної допомоги.

3. Шкала градації доказів і сили рекомендацій.

Питання для самоперевірки

1. Історія розвитку та формування клінічного мислення у медицині. Предмет і

мета доказової медицини.

2. Основні причини появи доказової медицини.

3. Значення доказової медицини для клінічної практики.

4. Принципи доказової медицини. Рейтингова система оцінювання й рівні доказовості клінічних досліджень.

5. Застосування скринінгу й діагностичних тестів.

Література: [1, с. 45–56; 6, с. 40–47].

Тема 5 Планування клінічного дослідження

1. Планування дослідження в онкології.

2. Складання протоколу клінічного випробування.

3. Методика проведення засліпленого експерименту.

Питання для самоперевірки

1. Основні стандарти клінічних досліджень.

2. Планування клінічного дослідження.

3. Пояснити суть поняття «рандомізація».

4. Основи проведення засліпленого експерименту.

5. Оцінювання результатів дослідження, їх інтерпретація та практичне застосування

Література: [6, с. 125–136].

Тема 6 Методичні вимоги щодо виконання й оформлення курсової роботи

1. Приклади оформлення й написання фрагмента курсової роботи фахівця за вибраною тематикою.

2. Визначення предмета, об'єкта, мети та завдання роботи.

3. Підготовка презентаційного матеріалу до публічного виступу.

Питання для самоперевірки

1. Порядок оформлення науково-дослідницької роботи.

2. Оформлення титульної сторінки, змісту, переліку умовних позначень, символів, скорочень і термінів (за необхідності).

3. Оформлення вступу, основної частини, висновків, списку використаних джерел, додатків (за необхідності).

4. захист результатів наукового дослідження: планування стратегії захисту роботи, підготовка тексту виступу та презентації.

Література: [4, с. 150–165].

Тема 7 Академічна доброчесність здобувачів освіти та її забезпечення під час виконання науково-дослідної роботи

1. Визначити поняття «академічний плагіат».
2. Порушення академічної доброчесності.
3. Види академічної відповідальності.

Питання для самоперевірки

1. Академічна доброчесність здобувачів освіти та її забезпечення під час виконання науково-дослідної роботи.

2. Попередження, виявлення й установлення фактів порушення академічної доброчесності.

3. Порушення академічної доброчесності.

4. Види академічної відповідальності.

Література: [4, с. 15–18].

3 ПИТАННЯ ДО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Предмет і сутність науки як сфери людської діяльності.
2. Сучасні критерії науковості. Класифікація наук.
3. Наукове дослідження: його сутність та особливості.
4. Фундаментальні та прикладні дослідження.
5. Рівні наукового пізнання: емпіричний і теоретичний.
6. Основні методи емпіричного рівня пізнання: спостереження, експеримент, вимірювання, порівняння, опис, узагальнення.
7. Основні методи теоретичного рівня.
8. Науковий факт і його інтерпретація.
9. Гіпотеза, закон і наукова теорія як форма наукового знання.
10. Етапи проведення наукового дослідження. Підготовчий етап: напрям дослідження, стан питання, суперечності, проблема наукового дослідження.
11. Актуальність і тема наукового дослідження.
12. Об'єкт і предмет дослідження.
13. Мета та формулювання гіпотези дослідження.
14. Постановка завдань дослідження.
15. Експериментальний етап: поняття про наукову інформацію та її значення для проведення наукових досліджень.
16. Основні джерела наукової інформації.
17. Вибір методів і розробка програми дослідження.
18. Проведення експерименту, накопичення даних.
19. Аналіз та узагальнення результатів експерименту.
20. Оцінювання ефективності дослідження – наукова новизна та практичне значення дослідження.
21. Рекомендації, інструкції щодо використання результатів дослідження.
22. Формулювання загальних висновків.
23. Порядок оформлення науково-дослідницької роботи: оформлення титульної сторінки, тез, змісту, переліку умовних позначень, символів, скорочень і термінів (за

необхідності), вступу, основної частини, висновків, списку використаних джерел, додатків (за необхідності).

24. Захист результатів наукового дослідження: планування стратегії захисту роботи, підготовка тексту виступу та презентації, репетиція виступу та публічний захист науково-дослідницької роботи.

25. Специфіка викладення наукового тексту у формі тез і статей.

26. Виступ на науково-практичних конференціях і семінарах. Види доповідей (пленарна, секційна, стендова).

27. Історія розвитку й формування клінічного мислення у медицині.

28. Предмет і мета доказової медицини.

29. Основні причини появи доказової медицини.

30. Значення доказової медицини для клінічної практики.

31. Принципи доказової медицини.

32. Рейтингова система оцінювання й рівні доказовості клінічних досліджень.

33. Застосування скринінгу й діагностичних тестів.

34. Основні стандарти клінічних досліджень.

35. Планування клінічного дослідження.

36. Рандомізація.

37. Основи проведення засліпленого експерименту.

38. Оцінювання результатів дослідження, їх інтерпретація та практичне застосування.

39. Академічна доброчесність здобувачів освіти та її забезпечення під час виконання науково-дослідної роботи.

40. Попередження, виявлення й установлення фактів порушення академічної доброчесності.

41. Порушення академічної доброчесності.

42. Види академічної відповідальності.

4 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Значення оцінки ЕКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентості	Оцінка за національною шкалою	
					іспит	Диференційований залік
90–100	A	Відмінно	Студент виявляє особливі творчі здібності, уміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, уміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	Відмінно	
82–89	B	Дуже добре	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна			Зараховано
74–81	C	Добре	Студент уміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; у цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок	Достатній (конструктивно-варіативний)	Добре	

64–73	D	Задовільно	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	Задовільно	
60–63	E	Достатньо	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	Незадовільно	Не зараховано

Шкала поточного оцінювання модульної роботи з навчальної дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Усна відповідь на практичних заняттях	1–20	20
Теоретичні питання (два питання, за кожну правильну відповідь нараховується 5 балів)	1–20	20
Тестовий онлайн контроль знань	1–20	20
Написання реферату (презентаційні матеріали)	1–20	20
Самостійна робота (за якість конспектів лекцій та виконаних домашніх завдань)	1–20	20
Усього		100

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бойчук Т. В, Голубєва М, Левандовський О, Войчишин Л. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації: навч. посібник. Львів: ЗУКЦ; 2010. 240 с.
2. Ладанюк А. П., Власенко Л. О., Кишенько В. Д. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Нац. ун-т харч. технологій. Київ: Ліра–К, 2018. 351 с.
3. Москаленко В. Ф, Пузанова О. Г. Доказова медицина в Україні. *Therapia. Укр. мед. Вісник*, 2011. Вип. 3(56). С. 40–47.
4. Мальська М. П., Пандяк І. Г. Організація наукових досліджень: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 136 с.
5. Методологія науково-дослідної роботи: навч. посібник / Кривонос О. Б., Демченко О. М.; за ред. О. В. Кононова. Київ: ВСВ «Медицина», 2011. 160 с.
6. Біостатистика: підручник / за заг. ред В. Ф. Москаленка. Київ: Книга–плюс, 2009. 184 с.

Методичні вказівки щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної форми навчання зі спеціальності 227 – «Терапія та реабілітація»

Укладач к. б. н., доц. О. І. Антонова

Відповідальний за випуск к. фіз. вих., доц. Т. І. Лошицька.

Підп. до др. 02.10.24. Формат _____. Папір тип. Друк ризографія.
Ум. друк. арк. 071. Наклад прим. Зам. № 22030. Безкоштовно.

Редакційно-видавничий відділ
Кременчуцького національного університету
імені Михайла Остроградського
вул. Університетська, 20, м. Кременчук, 39600

